

سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی
مرکز فناوری اطلاعات و اطلاع‌رسانی کشاورزی

شیوه‌نامه نگارش مقاله و تدوین و انتشار مجلات ترویجی **سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی**

شورای انتشارات

۱۳۹۹

مقدمه

ترویج به عنوان یکی از حلقه‌های مهم در زنجیره انتقال دانش به مزرعه و کشاورز است. با توجه به تغییر رویکرد تحقیقات بخش کشاورزی در اجرای هر چه بیشتر طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی مأموریت‌گرا و مشتری‌مدار، و پیاده‌سازی نتایج آن‌ها در سطح مزرعه، انتشار مجلات ترویجی کشاورزی می‌تواند در تسهیل و تسریع انتقال دستاوردهای تحقیقاتی به بهره‌برداران و مروجان بخش کشاورزی نقش مهمی ایفا نماید. همچنین، تعدد مجلات علمی و کمبود محسوس مجلات با رویکرد انتشار مقاله‌های کاربردی ترویجی، اهمیت انتشار مجلات ترویجی کشاورزی را دوچندان می‌کند. در این راستا شیوه‌نامه حاضر با هدف یکپارچه‌سازی و ایجاد هماهنگی انتشار مجلات ترویجی کشاورزی در سطح واحدهای تابعه سازمان تهیه و تصویب شده است.

ماده ۱. تعریف مجله ترویجی کشاورزی

مجله ترویجی کشاورزی، نشریه‌ای است که مقاله‌های آن برگرفته از نتایج طرح‌ها و پروژه‌های تحقیقاتی و ترویجی یا حاصل تجارب علمی کارشناسان اجرایی، مروجان، پژوهشگران و متخصصان بخش خصوصی بوده و به‌طور عملیاتی قابلیت استفاده و پیاده‌سازی توسط کشاورزان، دامداران، بهره‌برداران و مخاطبان را دارند. هدف از انتشار این نوع مجلات، انتقال یافته‌های تحقیقاتی کاربردی پژوهشگران و متخصصان، یا تجارب کارشناسان بخش کشاورزی و منابع طبیعی و دامپزشکی به زبانی گویا و قابل پیاده‌سازی در سطح میدانی به بهره‌برداران و مروجان است.

ماده ۲. ویژگی‌های مهم مقاله‌های مجله ترویجی کشاورزی

- نتایج تحقیقات کاربردی ملی یا بین‌المللی و مستندات علمی معتبر در زمینه موضوعی مجله را به زبانی گویا و به‌صورت دستورالعمل یا ترویجی منتشر نماید.
- قابلیت عملیاتی‌سازی (پیاده‌سازی) در سطح میدانی داشته باشد.
- قابل بهره‌برداری توسط مروجان، بهره‌برداران و کشاورزان باشد.
- به موضوع‌های روز و مهم کشاورزی کشور در زمینه تخصصی مجله بپردازد.
- جذاب و مصور باشد.
- از طراحی مناسب برخوردار باشد.
- ساختاری متفاوت از مقاله‌های مجلات علمی پژوهشی داشته باشد، یعنی فاقد قسمت‌هایی از قبیل مواد و روش‌ها، مرور منابع، نتایج و بحث، چکیده انگلیسی و فرمول‌های علمی باشد.

ماده ۳. برخی موضوع‌های مهم برای درج در مجلات ترویجی

- معرفی محصول‌ها و فرآورده‌های جدید گیاهی و دامی؛

- معرفی ارقام و نژادهای جدید؛
- معرفی روش‌های جدید و کارآمد کاشت، داشت و برداشت محصولات کشاورزی و منابع طبیعی یا پرورش دام، طیور و آبزیان به صورت گویا و کاربردی؛
- معرفی راهکارهای علمی و فنی جدید برای افزایش تولید؛
- ارائه راهکارهای علمی و فنی برای کاهش هزینه‌های تولید؛
- ارائه راهکارهای کاربردی مدیریت آفات و بیماری‌ها و روش‌های تشخیص و کنترل بیماری؛
- ارائه راهکارهای کاربردی مدیریت تغذیه گیاه (کود شیمیایی، زیستی و آلی) و حفظ خاک؛
- ارائه راهکارهای کاربردی مدیریت تغذیه دام، طیور و آبزیان (خوراک، مکمل‌ها و افزودنی‌ها)؛
- ارائه روش‌های کاربردی با کارایی بالا و مکانیزاسیون در فرایند تولید؛
- ارائه راهکارهای علمی و فنی برای کاهش تلفات، ضایعات و پسماندها و افزایش ماندگاری محصول؛
- تحلیل، بررسی و نقد فنی مشکلات و موانع فرا رو در زمینه موضوع مجله

ماده ۴. ساختار مجله

۴-۱. شیوه انتشار

مجلات ترویجی به دو شکل الکترونیکی و نسخه چاپی و در قطع A۴ منتشر می‌شوند. متن کامل مقاله‌های این مجلات، از طریق سامانه مدیریت نشریات علمی سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی و یا از طریق نسخه چاپی در اختیار مخاطبان، بهره‌برداران و علاقه‌مندان قرار می‌گیرد.

۴-۲. عنوان مجله

عنوان این نوع مجلات عبارت است از: **مجله ترویجی ...**

مثال: مجله ترویجی مرکبات و کیوی

مجله ترویجی شیلات و آبی‌پروری

مجله ترویجی گیاهان علوفه‌ای و مرتع

تبصره: از آوردن نام "مجله علمی-ترویجی ...." در این مجلات خودداری شود.

۴-۳. مشخصات ظاهری مجله

الف. طرح روی جلد

ساختار طرح روی جلد در همه مجلات به صورت یکسان و بر اساس پیوست ۱ خواهد بود. طرح و اطلاعات روی جلد هر نشریه بر اساس نمونه پیوست ۱، از بالا به پایین شامل موارد زیر است:

- آرم (نشانه) سازمان، در قسمت بالا (سمت راست) و آرم (نشانه) موسسه در قسمت بالا (سمت چپ) روی جلد و عنوان مجله در پایین آرم‌ها و به صورت وسط‌چین درج شود.
- در سطر بعدی، مشخصات دوره/ شماره / سال و شاپا (از سمت راست صفحه) مثال:

دوره اول شماره ۱ بهار ۱۳۹۹ شماره پیاپی: شاپا:

بعد از مشخصات دوره و شماره مجله و داخل کادر، تمام عناوین مقاله‌های مندرج در شماره جاری مجله و مقابل آن، نام پدیدآورنده (گان) مقاله و شماره صفحه شروع درج شود. نشانی وبسایت مجله روی جلد مجله در پایین صفحه ارائه شود.

ب. صفحه عنوان

ابتدا عنوان، دوره و شماره مجله درج شود. سپس، به ترتیب، اطلاعات زیر، هر یک در سطر جداگانه ارائه شود:

ج. ارکان اجرایی

صاحب امتیاز

مدیرمسئول

سردبیر

اعضای هیئت تحریریه

داوران این شماره

مدیر داخلی

صفحه‌آرایی و چاپ

نشانی مجله

پست الکترونیکی مجله: .....@areeo.ac.ir

آدرس سایت مجله: http://.....areeo.ac.ir

د. صفحه "راهنمای نگارش و شرایط پذیرش مقاله"

پس از صفحه عنوان، صفحه راهنمای نگارش مقاله آورده می‌شود. متن راهنمای نگارش در پیوست ۲ این شیوه‌نامه آورده شده است.

ه. فهرست مطالب

فهرست کامل مقاله‌های مندرج در مجله در این صفحه به صورت زیر درج شود:

- عبارت "فهرست مطالب" به صورت وسط‌چین در بالا؛

- عنوان مقاله‌ها به ترتیب درج در مجله و در ادامه نام پدیدآورنده (گان) و شماره صفحه شروع درمقابل آن‌ها.

و. متن اصلی

پس از فهرست مطالب، قسمت اصلی مجله که شامل متن کامل مقاله‌ها است، ارائه می‌شود. نحوه نگارش مقاله‌ها و ساختار آن‌ها در پیوست ۲ آورده شده است.

ز. اطلاعات بالای صفحه

در بالای صفحه‌های سمت راست مجله (صفحه‌های زوج)، عنوان مجله، دوره و شماره جاری (به صورت راست‌چین)، و در صفحه‌های سمت چپ (صفحه‌های فرد) به جز در بالای صفحه شروع مقاله، عنوان مقاله/ نویسنده اول و دوم (در صورت داشتن دو نویسنده) یا نویسنده اول و همکاران (در صورت داشتن بیش از دو نویسنده) به صورت چپ‌چین ارائه شود.

ح. پشت جلد

پشت جلد مجله می‌تواند عکس‌ها یا پیام‌های ترویجی مرتبط درج شود.

ط. داخل جلد

داخل جلد مجله می‌تواند عکس‌ها و پیام‌های ترویجی مرتبط درج شود.

ی. هیئت تحریریه و سردبیر

هیئت تحریریه مجله ترویجی کشاورزی از اعضای هیئت علمی و کارشناسان ارشد و خبره توسط مدیر مسئول مجله انتخاب خواهند شد. سردبیر مجله باید عضو هیئت علمی باشد. تعداد اعضای هیئت تحریریه حداقل ۷ و حداکثر ۱۳ نفر خواهد بود که با دارا بودن مدرک تحصیلی کارشناسی ارشد یا بالاتر و سوابق علمی و اجرایی قابل قبول و مرتبط با موضوعات مجله، انتخاب می‌شوند. ساختار و شرایط اعضا در زیر آورده شده است:

- حداکثر ۵۰ درصد اعضای هیئت تحریریه از استان / موسسه مربوطه باشند.
- سایر اعضا باید از استان‌های / سایر دستگاه‌های مرتبط مختلف کشور (با پتانسیل بالا در خصوص موضوع مجله) و با تخصص‌های مختلف باشند تا بتوانند همه جوانب موضوع تخصصی مجله را پوشش دهند.
- ۱ تا ۲ نفر کشاورز یا متخصص از بخش خصوصی پیشرو در زمینه تخصصی مجله باید عضو هیئت تحریریه باشند.

• ۱ تا ۲ نفر کارشناس ترویجی در زمینه تخصصی مجله باید عضو هیئت تحریریه باشند.
مدیرمسئول مجله، به مدت دو سال به پیشنهاد رئیس موسسه مربوطه و تأیید شورای انتشارات سازمان انتخاب و منصوب می‌شود. سردبیر و اعضای هیئت تحریریه مجله، با پیشنهاد و انتخاب مدیر مسئول و تأیید شورای انتشارات سازمان به مدت دو سال منصوب می‌شوند.

ماده ۵. فرایند اجرایی و اخذ مجوز

موسسه/مرکز متقاضی انتشار مجله، پس از اخذ تأییدیه شورای انتشارات سازمان، می‌تواند مجله را منتشر نماید و همزمان بایستی نسبت به اخذ مجوز از وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی و یا اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان نیز اقدام کند.

ماده ۶. هزینه‌های انتشار مجله

هزینه‌های مربوط به انتشار مجله از محل درآمدهای موسسه/مرکز، فروش مجلات چاپی و دریافت حق اشتراک برای نسخه‌های چاپی و یا از کمک سایر نهادهای دولتی و غیردولتی تأمین خواهد شد.

ماده ۷. داوری مقاله‌ها

مقاله‌ها بر اساس فرم داوری پیوست ۳ داوری شوند. داوری مقاله توسط متخصص مرتبط با موضوع انجام و با تأیید سردبیر پس از انجام اصلاحات احتمالی، قابل پذیرش خواهند بود.

پیوست ۱
ساختار طرح جلد مجله ترویجی کشاورزی

لوگوی مؤسسه (در صورت وجود)	سازمان تحقیقات، آموزش و ترویج کشاورزی مؤسسه / مرکز ... مجله ترویجی ...	
دوره اول شماره ۱ بهار ۱۳۹۵ شماره پیاپی: ۱ شاپا:		
عنوان مقاله اول / پدیدآورنده (گان) صفحه شروع مقاله عنوان مقاله دوم / پدیدآورنده (گان) صفحه شروع مقاله عنوان مقاله سوم / پدیدآورنده (گان) صفحه شروع مقاله		
http://.....areeo.ac.ir		

پیوست ۲

نحوه نگارش مقاله‌های مجله ترویجی

الف. روش نگارش: مقاله‌ها باید در ابعاد ۲۹×۲۱ سانتیمتر (A^۴) با حفظ ۲/۵ سانتیمتر حاشیه از هر طرف و یک سانتیمتر فاصله بین سطرها، به صورت تایپ رایانه‌ای و به زبان فارسی تهیه و ارسال شوند. محتوای مقاله ترجیحاً از ۱۰ صفحه تجاوز نکند. مقاله‌ها باید با نرم‌افزار Word، با قلم B-Lotus با اندازه ۱۲ برای متن فارسی و با قلم Times New Roman با اندازه ۱۰ برای متن انگلیسی نگارش شوند و از طریق صفحه اختصاصی هر مجله در سامانه مدیریت نشریات علمی کشاورزی www.journals.areeo.ac.ir به صورت الکترونیکی ارسال شوند.

ب. ساختار مقاله‌ها

- **عنوان مقاله:** عناوین مقاله‌ها باید کوتاه (ترجیحاً ۱۵ کلمه)، ترویجی و جذاب برای مخاطبین باشند و منعکس کننده محتوای کامل مقاله باشد. قلم نگارش عنوان، B-Titr به اندازه ۱۴ است.
- **نام پدیدآورنده(گان) و وابستگی سازمانی** (بر اساس شیوه‌نامه "درج نام سازمان در انتشارات علمی"). قلم نگارش نویسندگان و آدرس آن‌ها، B-Lotus به اندازه ۱۲ و ایتالیک است.
- **چکیده فارسی** (حداکثر ۲۵۰ کلمه): در این قسمت به طور خلاصه بیان مسئله و معرفی دستاورد و نحوه استفاده از آن در سطح میدانی توضیح داده شود. از اصطلاح‌های علمی و تخصصی استفاده نشود. قلم نگارش چکیده، B-Lotus ۱۱ است.
- **واژگان کلیدی:** تعداد ۶ واژه کلیدی مرتبط با موضوع آورده شود.
- **متن اصلی مقاله**
  - **بیان مسئله** (حداکثر ۵۰۰ کلمه): در این قسمت مشکل موجود و اهمیت آن توضیح داده شود.
  - **معرفی دستاورد یا راهکار** (حداکثر ۲۰۰۰ کلمه): در این قسمت به معرفی دستاورد، اهمیت آن و دستورالعمل پیاده‌سازی آن به شکل گام به گام و با جزئیات به زبان گویا و به شکل مصور پرداخته می‌شود.
  - **توصیه ترویجی (جمع‌بندی)** (حداکثر ۲۵۰ کلمه)
- **فهرست منابع:** حداکثر ۱۰ منبع کاملاً مرتبط که دستاورد حاضر نتیجه آن مستندات علمی (گزارش‌های نهایی پروژه‌ها و طرح‌های تحقیقاتی، مقاله‌های علمی و ...) است، آورده شود.

پ. ویژگی‌های الزامی در نگارش مقاله

- حتماً موضوع مقاله از موضوعات روز و مهم مرتبط با دامنه موضوعی مجله باشد؛

- مقاله‌ها با فرمت مجلات علمی پژوهشی که حاوی مواد و روش‌ها، مرور منابع، نتایج و بحث، چکیده انگلیسی و فرمول‌های علمی هستند، تهیه نشوند؛
- متن به نحوی نگارش شود که دستاورد مربوطه قابلیت عملیاتی‌سازی و پیاده‌سازی در سطح میدانی داشته باشد؛
- حتماً از عکس‌ها و تصاویر جذاب و مرتبط برای بیان موضوع (با کیفیت dpi و بالاتر) استفاده شود.
- مطالب تا حد ممکن کوتاه تهیه شده و از ارائه عبارتهای نامرتبط یا فرمول‌های علمی پرهیز شود؛
- از به‌کارگیری اصطلاح‌های فنی و تخصصی که برای بهره‌برداران نامفهوم باشد، خودداری شود؛
- از جمله‌های کوتاه، گویا و روان در نوشتار استفاده شود؛
- بر جنبه‌های کاربردی و مورد نیاز بهره‌برداران تأکید شود؛
- از آوردن منابع طولانی برای مقاله خودداری شود؛
- مقاله‌ها فاقد چکیده انگلیسی باشند؛
- مسئولیت صحت و سقم محتوای مقاله و ترتیب نام نویسنده (نویسندگان) بر عهده مسئول مکاتبات مقاله (نویسنده مسئول) است.

پیوست ۳

فرم داوری مقاله‌های مجلات ترویجی

۱. آیا موضوع نوشتار در راستای اهداف مجله می‌باشد؟

بلی خیر توضیح:

۲. نوشتار حاضر برآمده از کدام موارد ذیل است؟

الف. پژوهشی ب. تحلیلی ج. گردآوری د. ترجمه ه. تجربیات شخصی

و. سایر (توضیح):

۳. مخاطبین نوشتار کدام یک از گروه‌های زیر هستند؟

کشاورزان / دامدار مروجان / کلینسین مدیران بخش خصوصی (شرکت‌ها، اصناف،
.....) سایر (توضیح):

۴. عنوان نوشتار ترویجی است؟

بلی خیر توضیح:

۵. آیا طرح مشکل و بیان مسئله به شکل شفاف و مناسب انجام شده است؟

بلی خیر توضیح:

۶. آیا ماهیت نوشتار، ترویجی و توصیه‌ای است؟

بلی خیر توضیح:

۷. آیا نوشتار با جملات کوتاه، گویا، روان و گویا برای مخاطبین تنظیم شده است؟

بلی خیر توضیح:

۸. آیا برای مسئله و مشکل مطرح شده در نوشتار، راهکار(های) کاربردی و اجرایی با قابلیت پیاده سازی و اجرا در سطح میدانی و عرصه کشاورزی و منابع طبیعی، برای مخاطبین ارائه شده است؟

بلی خیر توضیح:

۹. آیا برای سهولت در انتقال بهتر مفاهیم، از تصاویر و شکل‌های مرتبط با کیفیت و جاذبه‌های بصری مناسب استفاده شده است؟

بلی خیر توضیح:

۱۰. آیا فهرست منابع نوشتار، مرتبط و معتبر، و در چارچوب شیوه‌نامه مجله می‌باشد؟

بلی خیر توضیح:

۱۱. سطح کاربرد یافته در چه دامنه‌ای است؟

ملی منطقه‌ای استانی محلی توضیح:

۱۲. اثربخشی یافته در صورت کاربرد به چه میزانی خواهد بود؟

زیاد متوسط کم

۱۳. امتیاز کلی داور به نگارش:

الف. ضعیف
ب. متوسط
ج. خوب
د. خیلی خوب

۱۴. اعلام نظر نهایی داور در خصوص نوشتار حاضر:

الف: پذیرفته شود
ب. پذیرش بعد از انجام اصلاحات
ج. غیرقابل پذیرش

- پیشنهادات و اصلاحات: